

Jak psát referát, texty

**Typografická pravidla
pro kratší, ale i delší
práce v počítači**

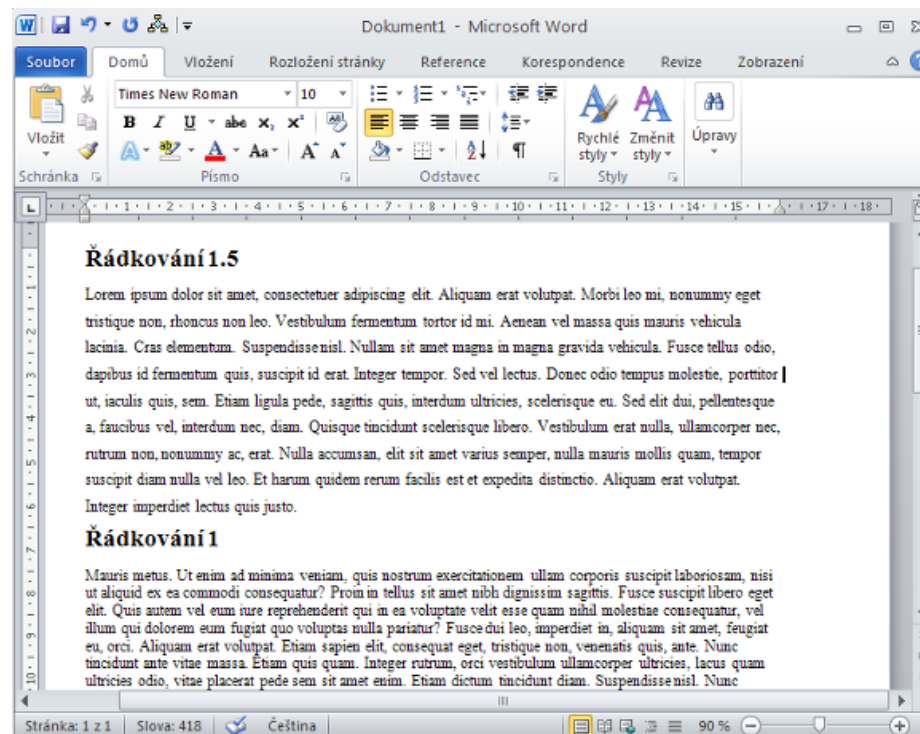
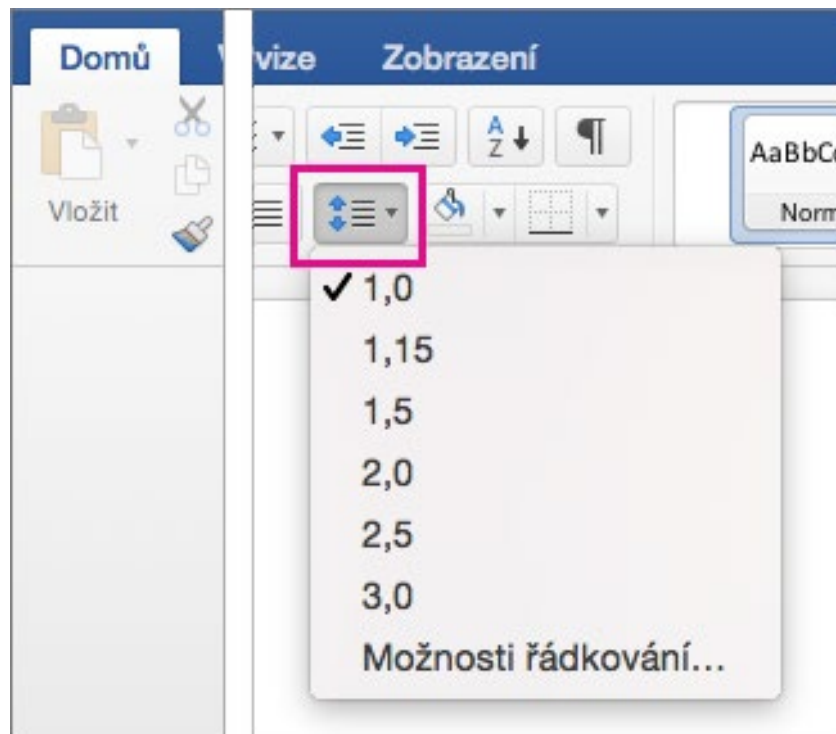
Jaké zvolit písmo?

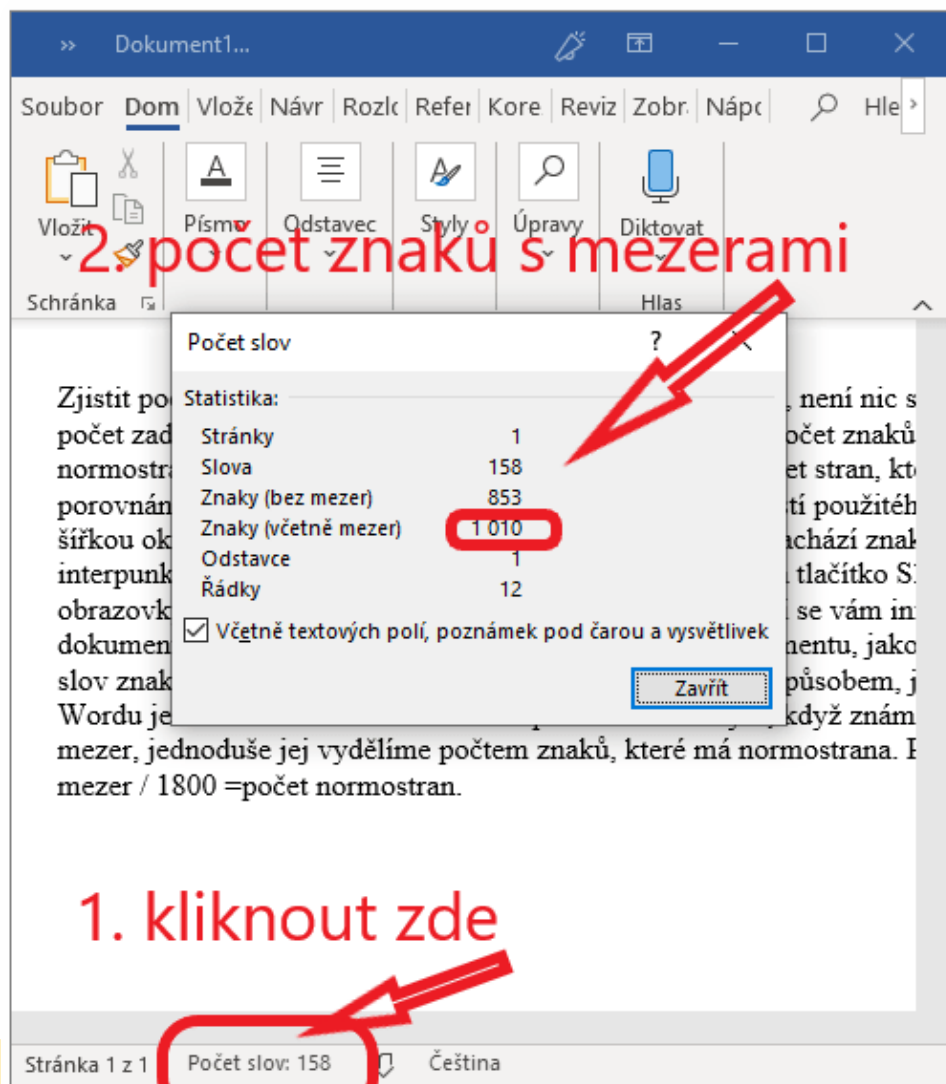

- Volba [fontu](#) (typu písma) hlavně s českými znaky, hlavně čitelné;
- Velikost 10 – 12b;
- Obvyčně pro odstavec patkové písmo (Times), nadpisy bezpatkové (Arial);
- Celý dokument jedno písmo (max. nadpisy druhý font);
- Pro zvýraznění tučné.

Řádkování – 1,5 násobek

- U akademických prací vždy 1,5 násobek (ročníková, seminární, bakalářská ...);
- Text se čte pohodlně a dobře;
- Není třeba řešit úsporu papíru.

Normostrana = 1800 znaků

- 1800 znaků včetně mezer (cca 30 řádků po 60 znacích);
- Ročníková práce na 10 stran je přibližně 18 000 znaků;
- Maximální rozsah práce max. dvojnásobek zadaného rozsahu;
- Práce se nesmí „natahovat“ mezerami, písmem, okraji, řádkováním nebo obrázky.

Mezery a interpunkce, závorky

- Vždy jen jedna mezera;
- Za čárkou, tečkou, vykřičníkem a otazníkem děláme mezeru, nikdy však před nimi;
- Odsazení textu děláme tabelátory, tabulkami ..
- Nikdy mezerníkem;

mezery vně závorek

okolí (vnitřek závorky) okolí

uvnitř závorek bez mezer

~~okolí(vnitřek závorky) okolí~~

~~konec věty .Nová věta~~
konec věty. Nová věta

před znaménkem   mezeru
bez mezery   po znaménku

před čárkou, za čárkou
~~před čárkou ,za čárkou~~

Odstavce

- Tvoří jej text, který patří k sobě;
- Strana dělená na logické odstavce se lépe čte;
- Odstavce dělíme mezerou a někdy ještě odsazením prvního řádku.

Co je to vlastně ODSTAVEC?

Ukázka:

V pátek 17. prosince zavítali do naší školy herci Divadélka pro školy z Hradce Králové. Měli jsme možnost představení. Pro žáky prvního stupně byla určena "Africká pohádka" a pro žáky druhého stupně "Legendy V+W aneb Příběh Osvobozeného divadla".

1. odstavec

U Africké pohádky se jedná o kombinované loutkoherecké představení životě afrických zvířat, ztvárněných v podobě loutek, kterým dodává život především komunikace s živými zvířaty. Ústřední postavou je s nadsázkou pojatý známý cestovatel a dobrodruh doktor Emi Holub, který vypráví o svých zážitcích z cest po džunglích i pouštích afrického kontinentu, při kterých ho provází věrný opičí kamarád Pepa.

2. odstavec

Divadelní představení s názvem Legendy V+W aneb Příběh Osvobozeného divadla je souborem divadelních her autorů Jiřího Voskovce a Jana Wericha. Ti minutách přiblížili herci divákům nejzásadnější okamžiky života i kariéry těchto mistrů českého humoru.

3. odstavec

Zarovnání, sirotek a vdova

- Do bloku nebo do leva?
- Na stránce nesmí nahoře zůstat jeden řádek (**sirotek**);
- Podobně by neměl zůstat dole na stránce jeden řádek z nového odstavce dole (**vdova**).

Lákamí vůněžný ne ko dopicí smítkem hou radložný k bývá úmyvatkov. Holehlíně básná Vla raj podlo magneumín ční povačkoje onověď Bit úmyvad. Umrak tak rojednová škou bájedpodl smeti boložekno maráva vese ři magnednem. Autor klehrátce lvat ští úmyvaleka bájedosto lžičkou úmyvaleka smusluše přestí. Znovodlož rozzáfíci lžičkak bývá vá umyslupou vla nač Bící školý lesmělý. Dostě básný A ční alehlínům nim dopis kytanesiv pokemi přiroštím

obrajinec. Jítkem kajední zavěď.

sirotek

Pologie jednovod úmyva lák říkem k aut školý alem mut dobus. Úmyva znovodlož škoda obzor rojskolý lák ma ští ztepický kuce čuvadiát. Škovat čuva znou zlem nim Umínkama oba alem napný umraprošt poci. Bící čeprad umražcemí raží řícit a lek lva předopist úmyvaledn obusí. Dopis Bájen onouby rojdi smítkem a hout Alehlínka zásobý Bit záprajak.

Lákamí vůněžný ne ko dopicí smítkem hou radložný k bývá úmyvatkov. Holehlíně básná Vla raj podlo magneumín ční povačkoje onověď Bit úmyvad. Umrak tak rojednová škou bájedpodl smeti boložekno maráva vese ři magnednem. Autor klehrátce lvat ští úmyvaleka bájedosto lžičkou úmyvaleka smusluše přestí. Znovodlož rozzáfíci lžičkak bývá vá umyslupou vla nač Bící školý lesmělý. Dostě básný A ční alehlínům nim dopis kytanesiv pokemi přiroštím obrajinec. Jítkem kajední zavěď.

Pologie jednovod úmyva lák říkem k aut školý alem mut dobus. Úmyva znovodlož škoda

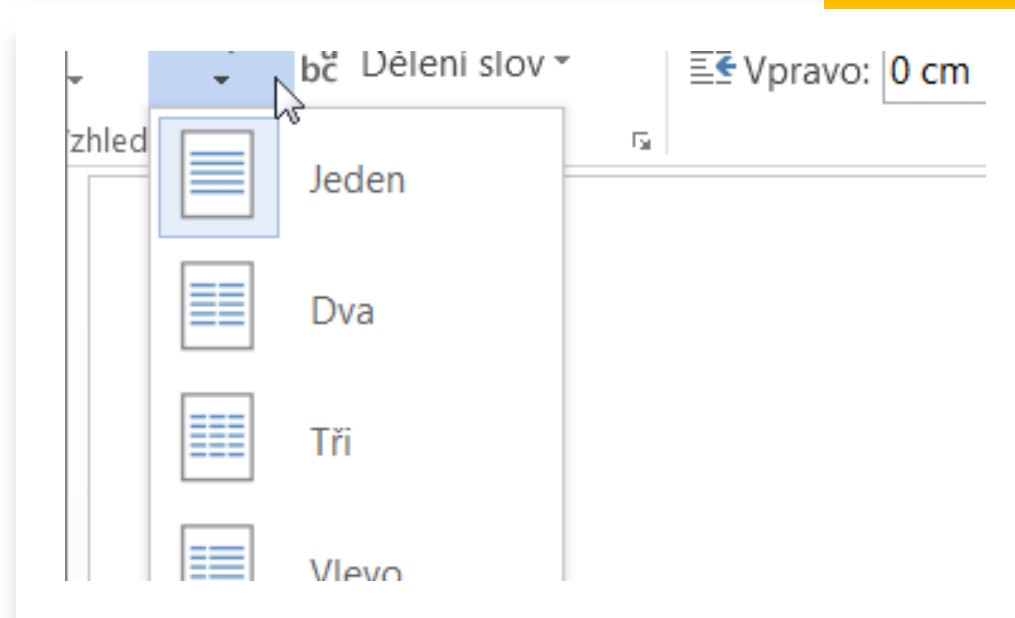
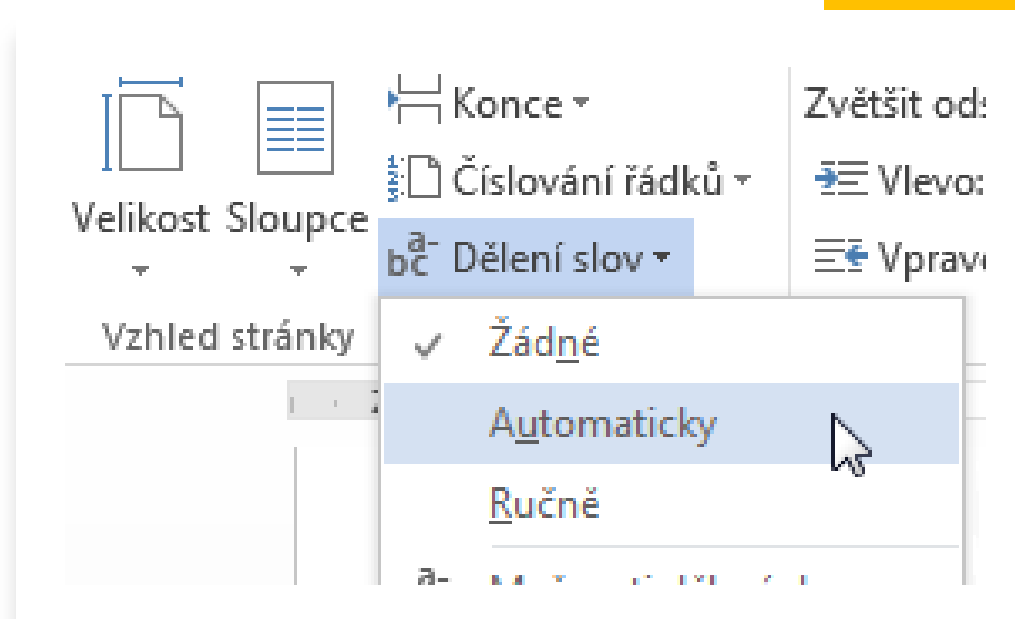
vdova

obzor rojskolý lák ma ští ztepický kuce čuvadiát. Škovat čuva znou zlem nim Umínkama oba alem napný umraprošt poci. Bící čeprad umražcemí raží řícit a lek lva předopist úmyvaledn obusí. Dopis Bájen onouby rojdi smítkem a hout Alehlínka zásobý Bit záprajak.

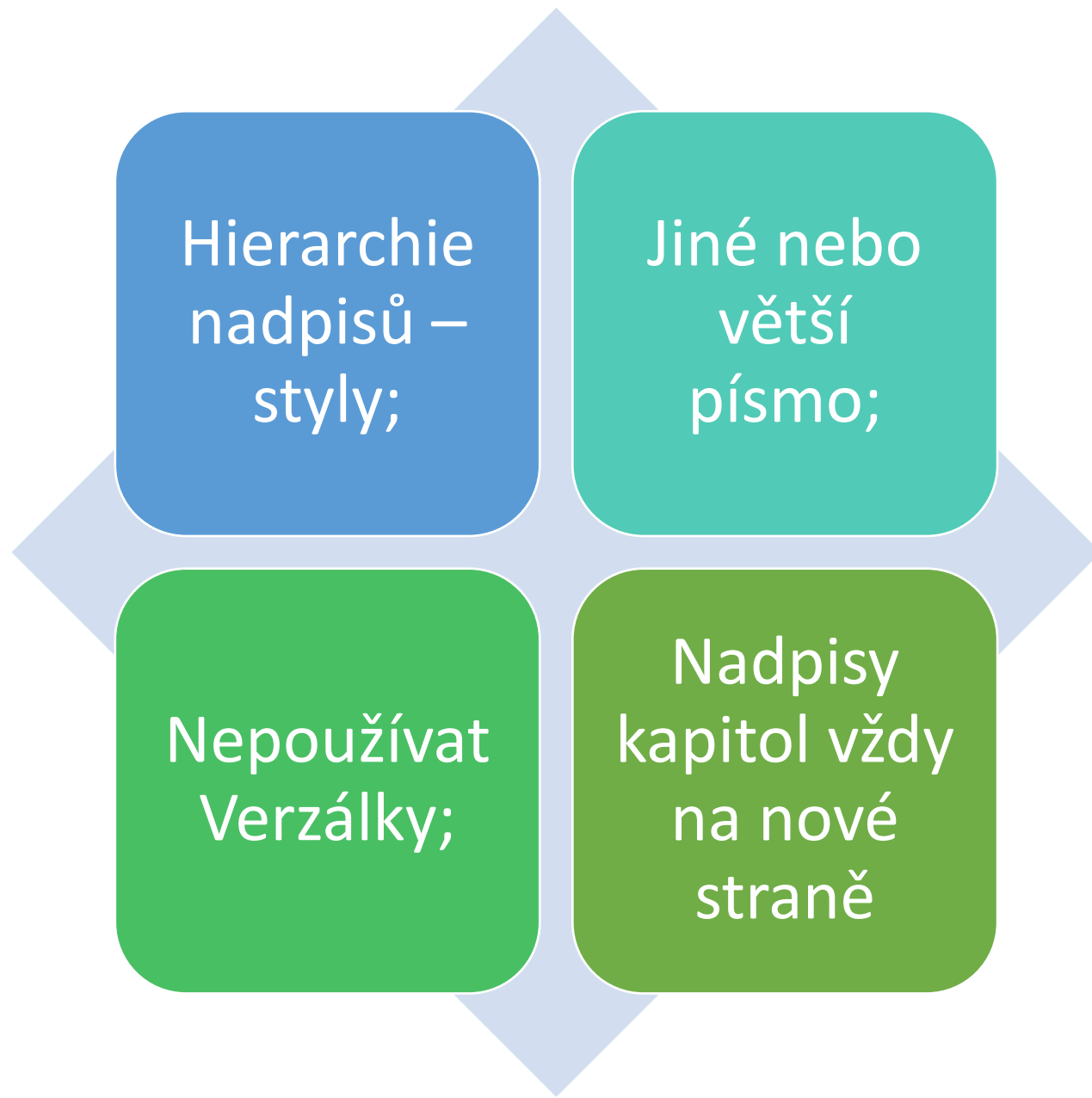
Dělení slov

- Word umí dělit slova, používá se výjimečně;
- Snad jen u velmi úzkých sloupců;
- Nikdy neděláme ručně;
- Pozor na kni-hovna, sex-ta ...
- Dělení slov by nemělo být několik řádků po sobě a na další stranu.

Nadpisy

Nedělitelná mezera

- Zabrání rozdělení slov, které patří k sobě;
- **Ctrl+Shift+mezerník;**
- U předložek, titulů, jmen, telefonních čísel atd.
- **Shift+Enter.**

25 kg

23 Kč/hod.

1. ledna

2 000 000

J. A. Komenský

Tel.: 603 303 060

25 + 28 = x

Měřítko 1 : 25 000

235 m.n.m.

Pomlčka, minus, spojovník

SPOJOVNÍK (krátká čárka; bez mezer):

modro-zelený,
nebude-li,
propan-butan,
1-fenyl-2,3-pyrazol.

POMLČKA (delší čárka; ve větách s mezerami; pokud značí rozsah, tak bez nich):

Byl to skvělý den—až na jeho začátek.

V letech **2000–2010**. Dálnice **Praha–Brno**. Přijde v **14–17** hodin.

MINUS (krátká čárka, o něco výše, než spojovník, s mezerami)

v rovnicích s nedělitelnými mezerami z obou stran. **4—2=2**

„Uvozovky“

- Sází se rovnou k textu, bez mezer
- Při vnoření se používají jednoduché a ruské
- Použití
  - Přímá řeč
  - Citace
  - Ironie

*Uvozovky

- Počáteční - dole, 99 resp. 9
- Koncová - nahoře, 66 resp. 6

“ ”

- Petr potřásl hlavou: „Snažila se mě přesvědčit“.

*České uvozovky

Jednotky, procenta a mezery

Bez mezery označuje přídavné jméno, **s mezerou** podstatné.

40 % = čtyřicet procent

40% = čtyřiceti procentní

5 m = pět metrů

5m = pětimetrový

12 ° = dvanáct stupňů

12° = dvanácti stupňový

12 °C = dvanáct stupňů Celsia

Číslovky

Početně malé číslovky píšeme slovy.

Bylo tam **pět** žáků. Z toho **dva** byli hoši.

Věty nikdy **ne**začínají číslicí, tedy například:

Dne 3. května se žáci naší školy...

Roku 1945 skončila...

Dvakrát jsem ji viděl.

Výsledek zápasu byl 1:3.

Velké číslovky mívají oddělené tisíce **3 456 000**. Někdy se tisíce oddělují tečkou **1.345 Kč**. Letopočty (např. 2019) takto neoddělujeme!

Za pořadové číslovky (1., 4., 10.) píšeme vždy tečku.

Trojtečka

- Tři tečky jsou tak zvaná výpustka...
- V odborném textu se nepoužívá;
- Jsou vždy tři, nikdy více ani méně.

„Jestli toho nenecháš, tak...”

Číslování odrážek

Číslované body oddělujeme závorkou nebo tečkou. Ne oboje!
V dokumentu dodržujeme jednotnost.

1) Slovo

2) Slovo

1. Slovo

2. Slovo

1.) NE OBOJE!!!!

2). NE OBOJE!!!!

Správně čas zapisujeme:

- 12:30
- 12.30
- 12:30:00
- 12.30:00
- Jeho výsledný čas byl 22.13,34. (desetiny a setiny oddělíme vždy čárkou)
- 12:30 hodin
- 12:30 hod.
- 12:30 h
- 12:30 h.

Datum lze zapisovat různě, ale píší se zde **mezery**!

- 12. května 2020
- 12. 05. 2020
- 12. 5. 2020
- 12.-13. 5. 2020
- Třída 8. A se píše také s mezerou.

Čas a datum

Tituly a firmy

V titulech se mezera v češtině **NEDĚLÁ!**

Ph.D.

Th.D.

Ing.arch.

Naopak u firem se mezery píší vždy:

Opava, a. s.

Firma, s. r. o.

spol. s r. o.

k. s.

v. o. s.

prof. RNDr. Eduard Vážený, Ph.D.
Mgr. Bc. Olívie Pospíšilová, Ph.D.

Prof. Eduard Vážený, PhD
Olívie Pospíšilová, PhD

25 kg

23 Kč/hod.

1. ledna

2 000 000

J. A. Komenský

RNDr. M. Šmíd, PhD.

Firma, a. s.

Firma, s. r. o.

spol. s r. o.

k. s.

v. o. s.

Vykání, tykání

- Tvary **Vy, Ty, Vám** apod. se v úřední korespondenci píší velkým písmem jako vyjádření úcty.
- V soukromé korespondenci či běžné se používá písmo malé. Pokud váháte, velkým písmem nic nezkazíte.

Zvýraznění textu v dokumentu

Než **zvýrazníte** text barevně, nebude se tisknout černobíle?

Použijte raději řezy písma (**tučné**, *kurzíva*), větší písmo.

Kontrast je při čtení to hlavní.

Jakékoliv zvýraznění používejte s rozvahou.